

Helsingfors/Mariehamn 4.11.2021

Nr 48/21

Hänvisning Ålands lagtings skrivelser
29.9.2021, nr 252 och
257/2021.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 29.9.2021 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om ändring av hyreslagen för landskapet Åland (nedan landskapslagen),
2. Landskapslag om ändring av 2 § landskapslagen om energieffektivitet.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

I landskapslagen intas bestämmelser enligt vilka de hyresgäster som bor i hyreshus där fjärravläsbara individuella vattenmätare har installerats ska faktureras enligt den tillförlitligt uppmätta faktiska förbrukningen. Samtidigt uppdateras tabellen i 2 § i landskapslagen om energieffektivitet med hänvisningar till riksförfattningar som inte ska tillämpas eftersom det finns motsvarigheter i den åländska lagstiftningen.

Lagstiftningsbehörigheten

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om hyra och hyresreglering samt natur- och miljövård tillkommer landskapet enligt 18 § 9 och 10 punkterna i självstyrelselagen för Åland.

Enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen för Åland tillkommer lagstiftningsbehörigheten landskapet i fråga om landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar. Den nu aktuella landskapslagstiftningen gäller även byggnads- och planväsendet, bostadsproduktion och näringsverksamhet på vilka områden lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 7 och 22 punkterna i självstyrelselagen med vissa undantag varom nu inte är fråga.

I 11a § 3 mom. i landskapslagen intas ett delegeringsstadgande som berättigar landskapsregeringen att i förordning utfärda närmare bestämmelser om bestämmandet av den avgift som debiteras enligt den faktiska vattenförbrukningen samt om den fakturerings- och användningsinformation som ska ges på fakturan för vattenförbrukningen. Med anledning härav konstateras att enligt 21 § 1 mom. i självstyrelselagen kan landskapsregeringen med stöd av ett bemyndigande i landskapslag utfärda landskapsförordningar i angelägenheter som hör till landskapets behörighet. Genom landskapslag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen och självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Denna begränsning motsvarar begränsningen i 80 § 1 mom. i grundlagen. Om delegeringen av normgivningsmakten inte uppfyller de krav som grundlagen uppställer, står den i strid med 27 § 1 punkten i självstyrelselagen som hänför stiftande av grundlag och avvikelser från grundlag till rikets behörighet. I så fall utgör ett delegeringsstadgande en behörighetsöverskridning. Med beaktande av den reglering som finns i landskapslagen kan delegeringsstadgandet inte anses beröra grunderna för individens rättigheter och skyldigheter eller frågor som enligt grundlagen eller självstyrelselagen i övrigt hör till området för lag. Mot denna bakgrund föreligger inte någon behörighetsöverskridning.

Ålandsdelegationen konstaterar i sammanhanget att motsvarande bestämmelser som i landskapslagens 11a § intagits i rikets lag om ändring av lagen om hyra av bostadslägenhet (FFS 790/2020), som stiftats i vanlig lagstiftningsordning.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Dahlén, Lampi och Suviranta samt suppleanten Siitari.

På Ålandsdelegationens vägnar

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare